

Lethbridge’de Polisliğin Rengi*

Gülden Özcan

ÖZET

Bu çalışmada, özellikle Lethbridge’de polis pratiklerinde ırkçılığın nasıl işlediğine odaklanıyorum. Polislik, ırkçılık ve sömürgecilik arasındaki ilişkiyi tarihsel bir izleğe oturtuyorum. Modern polis ve ulus-devlet kurma kapasitesinin tarihsel arka planından yola çıkarak Lethbridge’de ırksallaştırılmış polisliği inceliyorum. “Irkçı fişlemeyi” (*racial profiling*) kimlik kartı uygulaması üzerinden ele alıyorum.

ANAHTAR KELİMELER

Lethbridge, polislik, ulus-devlet, kimlik kartı uygulaması, ırkçı fişleme

* Yeniden basım: Hodes ve Bonifacio (Der.) (2022). *Racism in Southern Alberta and anti-racist activism for change*. Canada: Athabasca University Press.

New articles in this journal are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 United States License.

This journal is published by Pitt Open Library Publishing.

LETHBRIDGE'DE POLİSLİĞİN RENGİ

Bu bölümde, özellikle Lethbridge'de polis pratiklerinde ırkçılığın nasıl işlediğine bakıyorum. Bunu yaparken polislik, ırkçılık ve sömürgecilik arasındaki ilihtiyi tarihsel bir yörüngeye oturtuyorum. İlk olarak modern polis ve ulus-devlet kurma kapasitesinin tarihini özetliyorum: On dokuzuncu yüzyılda, Avrupa'da modern polisin ortaya çıkışının arkasında yatan koşulların yanı sıra polisliğin sömürgeci köklerini ele alıyorum. Ardından, North West Mounted Police'in (NWMP, Kuzey Batı Atlı Polisler) oluşumuna ve Kanada'da ulus-devletin inşa sürecindeki önemine odaklanıyorum. NWMP'nin bu açıdan işlevi bugün Lethbridge olarak bilinen, Fort Whoop-Up topraklarında 1874 yılındaki ilk görevlendirilmesinde örneklenir. İkinci olarak, modern Lethbridge'de ırksallaştırılmış polisliği inceliyorum; bunu yaparken "ırkçı fişleme" (*racial profiling*) kavramına başvuruyorum. Bu açıdan, Lethbridge'de polislerin uyguladıkları ırkçı fişlemenin en açık örneğine odaklanıyorum: Kimlik kartı uygulaması - polisin "şüpheli" kişileri rastgele durdurup kimlik bilgisi istemesi. Burada, polislerin "uyuşturucuyla savaş" kapsamındaki faaliyetlerine ve bu savaş vasıtasıyla ırksallaştırılmış bedenler üzerindeki polis gözetimini ve suçlulaştırmayı artırmasına da odaklanıyorum.

Bu meselelerle uğraşırken belirli öncüllere dayanıyorum ve bu öncüllerden faydalıyorum. İlk olarak, ırkçılık yerine *beyaz üstünlükçülük* terimini kullanmayı tercih ediyorum. Böylelikle, ırkçı polislik arkasında yatan yapısal nedenleri vurgulayabileceğimi ve beyaz üstünlükçülüğün salt marjinalleştirilmiş, ırksallaştırılmış grupların ideolojisi olmadığını, toplumlarımızın temelinde yattığının altını çizebileceğimi umuyorum. Beyaz üstünlükçülük "Beyazların iktidar ve maddi kaynaklar üzerinde ezici denetime sahip oldukları, Beyazların üstün ve yetkin oldukları fikrinin bilinçli ya da bilinçsiz yaygın olduğu ve kurumsal ve toplumsal açıdan geniş bir yelpazedeki ilişkilerin Beyaz baskınlığı ve Beyaz olmayanların ezilmesiyle işlediği siyasal, ekonomik ve kültürel sistem" için kullanılır (Ansley 1989, 1024).

İkinci olarak, ırksal ayrımcılığın yarattığı dezavantajlardan ziyade beyaz ayrıcalığın avantajlarını açılmaya çalışıyorum - bunun nedeni, uzunca bir süre bize ırkçılığın "ötekileri" (beyaz olmayanlar olarak okuyun) dezavantajlı kıldığı öğretilirdi. Bunun aksini görmemeyi de öğrendik: Beyazları avantajlı kılan beyaz ayrıcalığı (McIntosh 1989). Dyer'in (1997) gösterdiği gibi, Batı kültürlerinde beyazlık anonimleştirilir ya da görünmez kılınır, böylelikle norm olur. Baskın gruplar hâlâ kendilerini kimlikler açısından adlandırma gereği duymazlar; kimlik ötesi olarak sunarlar. Birçok bağlamda, beyaz, erkek ve heteroseksüelin ne olduğunu "söylemeye gerek kalmaz." Bu nedenle, beyazlığa ad koymak gerektiğini kabul etmek önemli.

Üçüncü olarak, *ırk(lar)* yerine *ırklaştırılmış halklar* ve *ırklaştırılmış pratikler* terimlerini kullanmayı özellikle tercih ediyorum. *Irklaştırma* "ırkın biyolojik bir belirleyici değil toplumsal bir inşa olduğuna," işaret eder; aynı zamanda "ırkın, toplumumuzdaki baskın gruplar ve kurumlarca inşa edildiğini" gösterir (Tanovich 2006, 5). Ancak, ırkın toplumsal bir inşa olduğu gerçeği ırkçılığın etkilerinin gerçek olmadığını anlamına gelmez. Irk, toplumsal bir inşadır; ırkçılık ise ırk adına insanlar üzerindeki gücünü tekrar tekrar icat eder, ayrımcılık yapar ve

insanları öldürür. Burada, ırkçılığı sıradan olanın dışında gören, bireyselleştirilmiş, ahlaki anlatıları yerinden etmek için "ırksal okuryazarlık pedagojisine" dayanıyorum (Lentin 2020, 11).

Dördüncü olarak, polise ait lügatçeyi (örneğin, evsizlik, uyuşturucu krizi, "birkaç çürük elma") verili almamaya çalışıyorum ve bu lügatçeyi ve onu ortaya çıkaran süreçleri Correia ve Wall'un (2018, 2) ifadesiyle "polisliliği" sorguluyorum.²

Polisin Kısa Tarihi: Modern Ulus-Devlet, Kapitalizm ve Sömürgecilik

Bugün, modern toplumlarda polis kaçınılmazmış gibi görünür. "Polise neden ihtiyaç duyarız?" ya da "Polis ne yapar?" diye sordüğümüzda, aldığımız yanıtlar genelde suçla savaştıkları ya da güvenliği sağladıkları yönünde olur. Ancak, tarihsel açıdan baktığımızda polisin rolünün çok daha karmaşık olduğunu ve suçla savaşmaktan büyük ölçüde farklı olduğunu görürüz. Popüler kanaatin aksine, alandaki araştırmalar polislik işinin büyük bir kısmının suçla mücadele olmadığını gösteriyor (Ericson 1982). Bunun yerine, devriye gezmek, polislik işinin oldukça büyük bir kısmını oluşturur - polis memurları yürüyerek, polis arabalarında, at üstünde ya da bisikletle çeşitli kent alanlarında devriye gezerler. Bayley'e (2005) göre Kanada'daki polis memurlarının yüzde 64'ü devriye gezmeyle görevlendirilir. Bu görevin çok küçük bir bölümü suçla ilgilidir. John Sewel'in (Comack 2012, 58'de alıntılanır) açıklamasına göre "Kanada'daki ortalama bir polis memuru yılda yedi ya da sekiz ya da altı ya da yedi haftada bir tutuklama yapma beklentisindedir. Bu suçların çoğunluğu mülkiyetle bağlantılıdır; kişilere yönelik şiddetle ilgili değildir."

Comack, "polis memurlarının suçla savaşmak ya da kolluk faaliyetlerine kıyasla 'sosyal hizmet'le işgal etmeye daha yakın olduğunu" ileri sürer (59). Öyleyse, polisin sokaklarımızdaki varlığını nasıl anlamalıyız? Modern polisin tarihi bu ve benzeri sorulara yanıt bulmamıza yardımcı olabilir. Bundan sonraki kısımda, polisin, önce Avrupa'daki ilk köklerine, ardından Kanada'daki polislik kurumuna odaklanarak bu tarihi irdeliyorum.

Modern Polis Ortaya Çıkıyor

Polis terimi ilk olarak on beşinci yüzyılda, Fransa-Burgonya *police'inden* kökenli; "toplulukta düzeni sağlamak için bir koşula" ya da "toplulukta düzenin kurulması ve/ya da teminini hedefleyen kurallara" (Neocleous 2000, 1) işaret eder. On yedinci yüzyılda "polis biliminin" (*Polizeiwissenschaft*) ortaya çıkışıyla birlikte düzenin içeriği ve bu düzeni sağlamak için başvurulan yollar *raison d'Etat* (devlet aklıyla) ve devamını sağladığı yeni üretim tarzıyla ilişkilendirilir. Öyleyse, polis bilimi on yedinci yüzyılda devleti ekonomiyle bağlantılandırır. On sekizinci yüzyılda polis üzerine yazanların asıl derdi ticaretin gelişmesi ve servetin üretimidir. Adam Smith'e (1763) göre polisin görevlerinden biri bolluğun ve ucuzluğun teminidir; sivil toplumun (piyasanın), ailelerin ve bireylerin güvenilir olmadığı anlarda ulusal düzeyde mübadeleyi ve mülkiyet ilişkilerini kurmak ve temin etmektedir. Polislik mekanizmalarını para arzının, nüfusun, dış ticaretin ve madenciliğin büyümesini kolaylaştırmak üzere tasarlarlar. Polis bilimcilerinin tanımlarına baktığımızda, servetin kaynağı emektir.

² Polislili (*copspeak*): —"Polisi aslı olan, medeniyetin teminatı ve kendi ifadeleriyle vahşet karşısındaki son

savunma hattı olmak dışında bir şey olarak düşünme imkânımızı sınırlayan bir dil."

Patrick Colquhoun (1795, 366) bu “değerli metanın ancak yoksullardan temellük edilebileceğini” öne sürer.

Yoksullardan daha fazlasını almak için devletlerin yoksullara iyi bakması gerekir. Colquhoun, İngiltere’de modern polisin “mimarını” ya da “mucidi” olarak en önemli rolü oynar (Linebaugh 2003, 426). St Vincent, Nevis, Dominica ve Virgin Adalarındaki (yerlilerin tahliye edildikleri topraklardaki) yerleşimcilerin Londra temsilcisiydi ve Londra’da Batı Hint Tüccarlar Komitesi (*West India Merchants’ Committee*) için çalışıyordu. Polisle ilgili planlar ve Londra tersanelerinin yenilenmesi üzerine çalışıyordu. Tersanelerdeki işlerin yönetimi için 1800’de Times Nehri Polis teşkilatını kurdu. Bununla, teamül tazminat ödemelerine son vermek ve tersane işçilerini sadece ve sadece ücrete tâbi kılmak amaçlanır. Calquhoun ve tüccar arkadaşları sermayelerini büyütme için sömürgelerden, özellikle o zamanlar Batı Hint - bugün, Kuzey Amerika - olarak bilinen topraklardan Londra kıyılarına getirilen ürünlere çok önem veriyorlardı. Polis nosyonunun devlet, ücretli emek, sermaye sahipleri ve sömürgecilik arasında bağ kurduğunu söyleyebiliriz. Colquhoun’un planları, 1829’daki Metropolitan Polis Yasasıyla birlikte uygulamaya geçer; Londra’da merkezî ve bütünsel bir polislik sistemi ya da “polis gücü” kurulur. Bununla, kentte disiplin sağlamak için kullanılacak profesyonel, bürokratik örgütlenmeye sahip bir araç oluşturmak, polisi işçi sınıfı ailelerinin tam ortasına daimi olarak yerleştirmek ve resmî ahlâkın bürokrasisi yaratmak amaçlanır (Storch 1976).

En başından itibaren, polislik mekanizmasının hedefi nadiren vatandaşları korumak olmuştur. Ne de, modern polislik on dokuzuncu yüzyılda suç oranlarındaki artışa yanıt olarak ortaya çıkmıştır. On dokuzuncu yüzyıldaki suç istatistiklerini önceki yüzyıllarla karşılaştırmak için elimizde yeterli bilgi yok. Dolayısıyla, bu argümanı kanıtlamıyoruz. Ama on dokuzuncu yüzyılda yeni üretim tarzıyla birlikte suçun yeniden tanımlandığını ve polis memurlarının bu tanımda aktif failler olarak yer aldıklarını biliyoruz. Örneğin, Emsley’nin (1999, 8) tarif ettiği gibi “On dokuzuncu yüzyılda gerçekleşen ekonomik değişikliklerin iş çevrelerinde sundukları sahtekârlık fırsatları ve saygın sınıfların üyelerinin içerisine girdikleri çeşitli yozlaşma formları yeni polis teşkilatının ilgilendiği ‘suçlar’ arasında değildi.” Polislerin ilgilendikleri suçlar (yine yeni tanımla) alt sınıflar - “diğer bir ifadeyle, özellikle dürüst emek yerine avareliği ve kolay hayatı tercih eden plebler” (Emsley, 1999, 8)- arasındaki “kargaşa”yla bağlantılıydı. Öyleyse, polisliğin işleyiş sınıf yapısına içkindir; devlet “emek sömürüsünün derecesini artırarak sermaye birikimine ivme kazandırmak için polislerin yöntemlerini kullanır” (Marx, [1867] 1990, 905). Emek sömürüsü ancak ve ancak ücretli emek vasıtasıyla gerçekleşebilir. Foucault’nun ifadesiyle (1965, 46), polis, “çalışmayı, onsuza yaşayamayacaklar için mümkün ve zorunlu kılan önlemler bütünü” olarak tanımlanabilir. Bu anlamda, polis teşkilatının amacı yeni bir düzen kurmak (Ericson 1982; Neocleous 2000) ve alt sınıfların devletin ve sermaye sahiplerinin çıkarlarına en iyi şekilde hizmet etmelerini sağlamaktır. Kapitalizmin ağırlıklı olarak dayandığı süregelen mülksüzleşme iyicil ve şiddete dayalı polis güçlerinin bileşimi olmadan var olamaz.

Benzer şekilde, polis teşkilatının, beyaz üstünlükçü öncüller üzerine inşa edilen toplumlardaki rolü önemlidir. Polislikte “mevcut irksal hiyerarşiler model alınır” (Crosby ve Monaghan 2018, 193). Comack (2012, 57) bu modellemeyle ilgili şunları söyler: “Polislerin yeniden üretmekle görevlendirildikleri ‘düzen’ tam anlamıyla ‘irksaldır’ (bir yandan da, cinsiyetlendirilmiş ve sınıfsaldır).” İrksallaştırılmış referans çerçeveleri ya da bilgi stokları polislerin faaliyetlerini besler. Kanada’daki polislik faaliyetleri üzerine bu şekilde düşünmek

yerleşimci sömürgeciliğe dikkat etmeyi gerektirir. Bir yapı olarak yerleşimci sömürgecilik (Wolfe 2006) sömürgeciliğin, toplumsal oluşumlara ve devlet oluşumuna sızarak devam etmekte olan bir süreç olduğunu görebilmemizi sağlar. Yerleşimci sömürgecilik, bir toplumun yerine yenisini getirmek, bir toplumu yedeklemekle değil yeni bir toplum inşa etmekle alâkalıdır. El konulmuş topraklarda yeni bir toplum kurmakla alâkalıdır ve bu nedenle polisliğı zorunlu kılar. (Dafnos 2013). Yerleşimci sömürge toplumlarında polislik mevcut yapısal eşitsizlikler üzerine kurulur ve bu eşitsizlikleri sürekli olarak yeniden üretmekle ayakta kalır. Polislikte ırkçılık meselesi kurumsal ve sistemik olarak ortaya çıkar. Bu nedenle, Comack (2012, 15) buna “ırksallaştırılmış polislik” adını verir. Polislik formlarının hepsi, polis fikrinin en başından bu yana ırksallaştırılmıştır; Kanada toplumu bu açıdan bir istisna değildir. Jiواني (2002, 69) bunu şöyle tasvir eder: “Belirli grupları ve belirli suç tiplerini polislik faaliyeti kapsamına almak Kanada toplumuna temel olan sosyal tabakalanma sistemini yansıtır. En alttakiler suça en fazla meyledenler, daha az güvenilebilir ve hak eden olarak görülür ve genelde baskın toplum tarafından mülksüzleştirilmiş ve harcanabilir addedilir.” Kanada’da bu yerleşimci-sömürgeciliğin güdülerıyla de elde edilir. Bir anlamda, “yerleşimci sömürgecilik hukuk ve polis güçleri sayesinde mümkün kılınmıştır ve kılınmaktadır” (Patricia Monture-Angus Correia ve Wall 2018, 6’da alıntılanmıştır). Bu, hiçbir örnekte Kanada’ya polisliğin gelişinde olduğu kadar açık değildir.

Kanada’da Polisler: Kuzey Batı Atlı Polisleri ve Antlaşma 7

Söylemeye gerek yok: Bugün Kanada olarak adlandırdığımız topraklarda yaşayan İik Uluslar, bu topraklarda nesiller boyunca yaşamakla edindikleri bilgiyle kaynaklarını sistematik, örgütlü, karşamık ve sürdürülen bir şekilde kullanıyorlardı. Her biri başarılı ekonomik stratejilere, güvenilir politik yapılara, meşru liderliğe ve otoriteye, korunma altındaki sınırlara, yasal sistemlere ve kaynaklara kontrollü erişime sahipti. Sömürgelerde düzen kurucusu olarak polisler Yerli nüfuslara Avrupa değerlerini ve normlarını dayatmak gibi misioner bir görev üstlenmişti (Emsley, 2014). Bu açıdan, NWMP’nin ortaya çıkışı Kanada’nın ulus inşa süreci için çok önemliydi; Manitoba ve Rocky Mountains arasındaki batıda kalan ve yeni ele geçirilmiş topraklar üzerinde hak iddia etme, Kanada ve ABD arasındaki sınırlarda düzen sağlama ve yeni el konulmuş topraklardan sermaye çıkartmanın da dâhil olduğu bu süreçte önemli bir role sahipti.

NWMP’nin ortaya çıkışından önce, Kanada Dominyonunun ilk başbakanı olan Sir John A. Macdonald Kraliyet İrlanda Polis Teşkilatı (RIC: *Royal Irish Constabulary*) hakkında bilgi almak için Londra’ya iletişime geçti (RIC; Emsley 2014). MacDonald’ın bu bilgiye duyduğu ihtiyaç bir polis gücü yaratmaya dayanıyordu: “Red River hedefine dönük olarak Yüzbaşı Cameron’un kumandasında Bir Atlı Polis Gücü örgütlemeyi teklif ediyorum” diyordu (Horrall 1972, 182). Macdonald Aralık 1869’da Kraliyet Topçu Birliğinde görevli olan Yüzbaşı Cameron’a şunları yazıyordu:

Bana öyle geliyor ki, en iyi Kuvvet süvari olarak hareket emek üzere eğitilmiş, ama aynı zamanda tüfek de kullanabilen Atlı Tüfekliler olacaktır. Ayrıca, ön saflardakilerin bazıları gibi topçuluk eğitimi de almalılar. Bu birlik bilhassa Asker olmamalı, Polis olarak biçimlendirilmeli ve İrlanda Polis Teşkilatının askerî özelliklerini taşımalıdır. (Macdonald’dan aktaran Horrall, 1972, 181)

İngiltere'deki polis kuvvetleri, Colquhoun'un 1829'daki girişimlerinin ardından kurulan Londra Metropolitan Polisi örneğini izlediler. Londra Metropolitan Polis Kuvvetleri silahsızdı ve askerî özellikleri yoktu. 1822'de Kuzey İrlanda'da, toplumsal rahatsızlığa son vermek amacıyla kurulan RIC yarı-askerî bir gücü çağırıyordu. Üyeleri silahlıydı ve faaliyetleri Dublin'deki İrlandalı yetkililerin merkezî denetimi altında sürdürülüyordu (Horrall, 1972). Batı'da siyasal denetimi sağlamak ve Yerli nüfusu disipline etmek misyonları göz önüne alındığında daha militerleşmiş RIC'nin Macdonald'ın tercih ettiği model olma nedeni anlaşılır (Brown ve Brown, 1973). NWMP Macdonald'ın ulusal politikalarının asli bir parçasıydı.

NWMP'nin oluşumunun arkasındaki en temel neden yeni fethedilmiş topraklarda beyaz yerleşimciler için bir düzen kurmaktı. Kuzey Batıya silahlı kuvvetleri göndermenin gerekçesi olarak viski ticaretine müdahale etmek ve bu ticareti durdurmak gösteriliyordu (Brown ve Brown, 1973). ABD'den gelen yerleşimciler yerli topluluklarda bu ticareti kurdular ve ticaret kalelerinin büyük bir bölümünde gözle görülür karmaşaya yol açtılar. 1874'te Albay James Macleod'un komutasındaki NWMP batıya doğru uzun bir yürüyüşün sonrasında geldi ve viski ticaretine son vermeye çalıştı. İlk hedefleri, bugünkü Lethbridge'de Whoop-Up Kalesiydi. Whoop-Up Kalesine ulaştıklarında aradıkları tüccarlar, büyük olasılıkla polisin geliyor olmasının yarattığı korku nedeniyle gitmişlerdi (Longstreth, 1927, 48; Luckhurst, 1974, 19). NWMP'nin en eski üyelerinden biri, anılarında niyetlerini şöyle açıklıyor:

1874'te, bir kısmı çok genç ve kırsal yaşamla ilgili hiç deneyimi olmayan ve çok azı disiplin kültürüne sahip üç yüz yeşil adam bu bilinmeyen ülkeye gönderildi; Yerlilere viski satışına son vermeleri ve Kuzey Amerika'daki en vahşi kabilelerin (aynen böyle) bir kısmını oluşturan yerlilere kanunlara ve düzene saygı aşılamakla görevliydim. Bunu çok iyi bir şekilde yerine getirdiler. (Kelly, 1996, 24)

Smith'e göre (2009, 59) "Atlı polislerin önde gelen rolü Anglo-Kanadalıların batıyı barışçıl bir şekilde işgal etmesini kolaylaştırmak ve yerlilerden duydukları korkuyu yatıştırmaktı." Macdonald da "Atlı Polislerin görevi(nin) Beyaz adamlarla Yerliler arasında barışı korumak" olduğunu dile getirir (Smith 2009, 59'da alıntılanmıştır). Burada barış, "pasifleştirme" (bkz. Özcan ve Rigakos, 2014) olarak okunmalı. Neocleous (2010), bugünkü güvenlik çalışmaları üzerine eleştirel okumasında güvenlik ve polisliği barış vasıtasıyla savaşmanın bir yolu olarak görür. Sömürgeci bağlamlarda barış hemen her zaman savaşa işaret eder. Dolayısıyla, her projede olduğu gibi NWMP'nin rolü de zaman zaman genişletilir, tartışılır ve müzakere edilir. Ama ana işlevi hiçbir zaman değişmez: Gelecekteki beyaz yerleşimini cesaretlendirmek ve bu süreçte Yerli nüfusu kontrol altında tutmak ve toprakları kapitalist sömürüye elverişli kılmak. Smith'in (2009, 145) işaret ettiği gibi amaç, "kırsal batıyı kürk tüccarlarının nüfuz alanından çıkarıp, kolonyal yayılmaya daha açık başka ekonomik potansiyellerin sömürülebileceği şekilde yeniden inşa etmek"ti.

Bununla bağlantılı olarak, NWMP, kıtalar-aşırı demiryollarını inşa etmek için İlk Ulusları kontrol etme, bertaraf etme, mülksüzleştirme ve yerinden etmek açısından aslı bir işleve sahip oldu. British Columbia'ya, Kanada Konfederasyonuna katılmaları (1871) karşılığında söz verilmiş olan demiryollarını hızlıca inşa etmek için İlk Ulusların toprak üzerindeki hakları feshedilmeliydi (Tesar 2016). Bunun için toprakların İlk Uluslardan, mümkün olan en az direnişle - diğer bir ifadeyle, antlaşmayla - alınması gerekiyordu; bu 1876 Yerliler

Yasasıyla da uyumluydu. NWMP, "Antlaşma 7'nin kabulü için gereken temel koşulları sağlamakta" başat aktörlerden biri haline geldi "...ve antlaşmayla ilgili görüşmelere kendi kozlarıyla katıldı" (Smith 2009, 59). Antlaşma 7 1877'de beş İlk Ulus tarafından imzalandı: the Siksiika (Siyah Ayak), Kainai (Kan), Piikani (Pei-gan), Stoney Nakoda ve Tsuut'ina (Sarcee). Görüşmeler sadece üç gün sürdü; kültürel ve dille ilgili engeller gözle görülür düzeydeydi; hükümet temsilcilerinin Ulusların anlaşma şartlarıyla ilgili algısını yanlış yönlendirme yönündeki kasti girişimleri de sözkonusuydu. İlk Uluslar Kanada hükümetiyle ilk kez karşılaşıyorlardı; ama antlaşma süreçlerini biliyorlardı - kendi aralarında sürekli olarak barış antlaşması yapıyorlardı. Hükümet ve yerleşimcilerle barış antlaşması yapmayı istiyorlardı; bunun nasıl yapılacağını da biliyorlardı. Ama hükümet Aborijinlerin toprak üzerindeki haklarını feshetmek istiyordu (Tesar 2016). Antlaşma 7 kapsamında her bir ulus ona ayrılan alanla kısıtlandı. Antlaşmanın imzalanmasının üstünden sadece iki yıl geçmişken bir Katolik papazı İlk Ulusların içerisinde bulunduğu aşırı yoksulluğu şöyle tasvir ediyordu: "Onları daha önce hiç bugünkü kadar kederli görmedim; daha önce yiyecek istediklerine hiç tanık olmadım. [. . .] Korkuyla açlık çekiyorlardı" (Tesar, 2016'da alıntılanmıştır).

Antlaşma imzalandıktan ve İlk Uluslar kendilerine ayrılan alanlara geçtikten sonra, NWMP yaşadıkları bölgelerden belirli süreyle ayrılan Yerli halkları takip etme görevini üstlendi. Yerli halkların gelenek ve göreneklerine uygun törenleri kalabalık ortamlarda gerçekleştirmeleri beyaz yerleşimciler tarafından tehdit olarak algılanıyordu. NWMP Yerli halkları beyaz yerleşimcilerden ayrı tutmak için avarelik yasalarını uygulasa da yerleşimciler mevcut önlemlerle tatmin olmadılar ve daha fazlasını talep ettiler. Kuzey-Batı Direnişine ek olarak, 1885 yılında kurulan Geçiş Sistemi NWMP'nin bitmek bilmeyen taleplerine verilen yanıtın bir parçasıydı. NWMP bu tür önlemleri halihazırda talep etmekteydi; Yerli halkları rezerv alanlarına kilitleyecek böyle bir sistemin detaylarını da veriyordu. Özellikle Kainai'den tedirgindiler. Başkomiser Deane'e göre "Kanlar yaratılışın kreması olduklarını düşünüyorlar; farklı bir fikri özümsemeye başlamalarının tam zamanı" (Smith, 2009, 65'te alıntılanmıştır).

Dolayısıyla, Geçiş Sistemi beyaz yerleşimcilerin çıkarına olacak şekilde düzenlenen, zora dayalı bir sömürgeci uygulamaydı. Sistemin kendisi ve Başkomiser Deane'inkine benzer yorumlar yerleşimci sömürgeciliğin ırksal hiyerarşiyi biçimlendirişini de gösteriyor. Bu anlamda NWMP, dayattığı yasalarla Yerli halkları göreneklerinden ve inançlarından kopartmayı amaçlıyordu. Aynı zamanda, yeni kurulan toplumsal düzendeki yerlerini öğretmek için bir mekanizma işlevi görüyordu - diğer bir ifadeyle, beyaz yerleşimciler karşısındaki alt konumlarını öğretmek için... Crosby ve Monaghan (2018, 193) "Yerli hareketlerin polis tarafından denetimindeki en gözle görülen unsurun Kanadalı yetkililerin Yerli toprakları üzerindeki kaynakları geliştirmekle görevli olduğu ve Yerli Halkların ekonomik gelişme yeteneklerinin olmadığı ya da ekonomik gelişmeyi hoş görmedikleri yönündeki normatif inançlar olduğunu" ileri sürerler. NWMP'nin ilk üyelerinden, eski yardımcı polis memuru Maunsell NWMP'nin ellinci yıldönümünde söyledikleriyle yeni düzenin sözde üstünlüğünü şöyle tarif eder:

Uçsuz bucaksız ülkemizin yabandan şimdiki haline doğru değişimine çok az kişi tanıklık etti. Calgary'yi ziyaret ettiğimde ve Palliser Otel'de kaldığımda kendimi bir Rip Van Winkle gibi hissediyorum. Benim deneyimlerime sahip olmayan birinin otelin yerindeki Kızılderi çadırlarını görmek ve şehirde otlayan büyük bufalo sürülerini tasavvur etmek için güçlü bir hayal gücüne ihtiyacı var. Atlı Polisler ya da

benzer bir güç kanun ve düzen kurmamış olsaydı bu muazzam değişim gerçekleşmezdi. (Kelly 1996, 11)

Modern Lethbridge'de Polislik

Bu tarihsel arkaplandan bakıldığında, modern Lethbridge'de polisliğin yoksulların, Yerlilerin, beyaz olmayan nüfusun bedenlerini bilerek hedef aldığı görülür. Bunun nedeni polis memurlarının bireysel önyargıları olmak zorunda değil. Asıl neden, polislikle ilgili politika tercihlerindeki – daha önce bahsettiğim - devamlılığın bu grupların dezavantajına işleyen yapısal eşitsizliklere yol açmış olması. Önceden var olan yapısal eşitsizlikler nedeniyle belirli gruplar yoksulluktan orantısız bir şekilde etkilenir. Örneğin, Avrupalı olmayan, beyaz olmayan göçmen toplulukları Kanada'da yoksulluğa daha açıktır; ikinci dilden kaynaklı zorluklar, yeterliliklerinin tanınmaması ya da kısmen tanınması ve geride bıraktıkları ailelerine karşı parasal sorumlulukları bu açıdan belli başlı nedenlerdir. Yoksullaştırılmış Siyah nüfus da durmaksızın polis tarafından hedef alınır (Maynard, 2017; Cole, 2020). Kanada toplumundaki kurumlar yerleşimci sömürgecilik ve beyaz üstünlükçülüğü üzerine inşa edilir; bu kurumları yöneten iktidar yapıları Yerli halkların ve beyaz olmayan grupların aşağı konumuna dair önvarsayımlarla şekillenir. Kurumsal ırkçılık, beyaz olmayanlar pahasına beyazların faydasına işlemek için kurumların yaptıkları kanunlar ve pratiklerle yapılandırılır.

Beyaz üstünlükçülüğü – beyazların iş bulmakta, üniversiteye kabulde, hükümette ve iş çevrelerinde toplumsal avantaja sahip oldukları gerçeği - kurumsal ırkçılığın diğer yüzüdür. Beyazlık bu şekilde sürekli olarak üretilir ve yeniden üretilir, inceltir ve çeşitli yollarla korunur. Bunun sonucunda Siyah, Yerli halklar ve beyaz olmayan halklar orantısız kapatılır, yoksullaşır, işsiz kalır, sınırdışı edilir ve vurulur (Kitossa, 2020). Bu durum "suça sıfır müsamaha," "uyuşturucuyla savaş," ve "terörle savaş" gibi güvenlik politikalarıyla ilgili söylemsel tercihlerin ırksallaştırılmış nüfus üzerindeki polis gözetiminin ve bu halkların kriminalizasyonunun artışıdaki rolünü kısmen açıklar.

Kanada'da "siyasal, hukuki, yargıyla ilgili, eğitimle ilgili ve kültürel söylemlere gömülü imgeler ve fikirler, Beyaz toplum için neyin 'farklılık', 'sapkınlık' ve 'tehlike' tekil ettiğine dair ortakduyuya dayalı anlayışları etkilemeye devam eder (Tator ve Henry, 2006, 54). Beyaz olmayan nüfusun inşa edilmesinde ve beyazlıktan farklılığın çizilmesinde bu "beyaz bakış" filtre işlevi görür (Tator ve Henry, 2006). Smith'in (2009, 18) dediği gibi, "Sömürgeleştirilmiş halkları bu şekilde görmek 'yabaniyle medeni' ya da ilerici modern Avro-Kanadalılar ve inatla yoz ve gelenekle bağlı sömürgeleştirilmiş halklar arasında yeni karşılıklar kurulmasına alan sağlar. Yerli halklar sahtekâr, basit, tembel, şiddete yatkın, cinsel açıdan gevşek ve nefesine düşkün olarak tanımlandığında Yerli olmayan Kanadalılar dürüst, zeki, çalışkan, kendilerine hâkim olan, ahlâkî doğru ve cömert olarak tanımlanıyordu. "Beyazlık normalleştirildiğinde beyaz olmamak 'anormalleştirilir' "(Tator ve Henry, 2006, 27). Anormallikleri derinin rengiyle, diğer fiziksel özelliklerle ve kültürel davranışlarla ilişkilendirerek tespit etmek nedense daha kolay oluyor. Söz gelimi, Siyah-karşıtlılığının tarihi, "Siyahlığı suça ve tehlikeye bağlar, Siyah halklar 'hiçbir şey olmadan suçlu' varsayıldıkları için Siyah topluluklara karşı devlet şiddeti rasyonelleştirilir" (Maynard, 2017, 10). "Tehlikeli sınıflar" retoriği tarih boyunca polisliğin gerekçelendirilmesinde işlevini kanıtladı (Storch, 1976). Rose (2002, 185) bunu, "tehlikenin siyasallaştırılması" olarak tanımlar. Tehlikeli gruplar söylemi vasıtasıyla saldırganlar bireysel olarak değil nüfusun belirli parçaları

risk unsurları olarak tanımlandı ve orantısız bir şekilde gözetlendiler, disipline edildiler ve cezalandırıldılar. Bu uygulamalar açık ve örtük biçimlerde gerçekleştirildi. İlerleyen sayfalarda modern Lethbridge'de polislik uygulamalarındaki açık ırkçılığı göstermeye çalışıyorum. Bunun için polisin kullandığı ırksal profillemenin [resmî adıyla Topluluk İrtibat Politikası] Tarama (*Community Contact Policy/Carding*) pratiklerinde nasıl somutlandığına bakıyorum. Daha örtük bir örnek olarak "uyuşturucuyla savaşı" çevreleyen söyleme ve bu söylemin ırksallaştırılmış öznelerin kriminalizasyonunu ve denetlenmesini nasıl geliştirdiğine bakıyorum.

Lethbridge'de İrksal Profilleme: Tarama Uygulamaları

"İrksal profilleme" kavramı, Kanada'da, Toronto Polis Teşkilatının ırksallaştırılmış nüfusa karşı uyguladığı önyargılı muamele hakkında kamusal soruşturma başlatılana kadar bir sorun olarak görülüyordu. Toronto genelinde Siyahların, polis memurları tarafından durdurulup belge kontrolünden geçirilme olasılığının beyazlara oranla üç kat daha fazla olduğu bulgusunun Toronto Star'da yayınlanması bu soruşturmanın başlatılmasını sağladı (Rankin 2010; Meng, Giwa, ve Anucha 2015). Ontario İnsan Hakları Komisyonu (OHRC 2003, 6) ırksal profillemeyi "bir bireyi daha fazla soruşturma ya da farklı bir muamele için ayırmak için makul şüphe yerine ırk, renk, etnisite, soy, din ya da gelinen ülke ya da bunların bileşkesine dair stereotiplere dayanarak emniyet, güvenlik ya da kamu koruması amacıyla gerçekleştirilen her türlü fiil" olarak tanımlıyor. İrksal profilleme bir denetleme ve gözetim sistemidir; daha önemlisi ırksallaştırılmış insanların mahremiyet, kimlik, yer, güvenlik ve gündelik hayatları üzerindeki kontrol haklarını tanımaz (OHRC 2019). Bu açıdan kölelik ve segregasyon gibi kapitalist birikimi ve sömürgecilik mümkün kılan diğer denetleme sistemlerine benzer. Kanada'da, ırksal profillemeye odaklanan çalışmalar artıyor ve Ontario eyaletinin sınırlarını aşıyor. Kanada'nın ırksal profillemeyle ilgili ilk politikası 20 Eylül 2019'da OHRC tarafından yayımlandı. Ontario'daki ırksal profilleme üzerine hazırlanmış raporları (OHRC 2003) takiben yayınlanan bu ayrıntılı ve geniş kapsamlı politikaya kadar böyle bir sorun olduğu reddediliyordu; ya da polis teşkilatındaki "birkaç çürük elmanın" yapıp ettikleriyle ilişkilendiriliyordu. Ancak, Tator ve Henry'nin (2006, 17) ileri sürdüğü gibi "birkaç çürük elma" tezinde "ırksal olarak farklı sistemik sonuçları destekleyen ve pekiştiren bir dizi kurumsal uygulama ve tekrarlanan kültürel davranışlar olarak ırkçılığın reddiyesi" yazılıdır. Comack'in (2012, 57) şu uyarısını da eklemek gerekiyor: İrksal profilleme "teriminin kullanımı kasten bireyselleştirilmiş bir odağa sahip; özellikle, polis memurlarının bireysel olarak takdir yetkisini kullanmalarıyla ilgili böyle. [. . .] 'İrksallaştırılmış polislik' daha geniş kapsamlı bir alana işaret ediyor."

"Birkaç çürük elma" yaklaşımı polis memurlarına ırksal ilişkiler üzerine daha fazla eğitim vererek sorunu çözmeye çalışarak polisliğin yapısını ve çekirdek ideolojisini değişmeden bırakır. Eğitim, pek tabii, önemli ve gerekli; ama polis teşkilatlarındaki ırkçılıkla başa çıkmak açısından yetersiz. Kriminalizasyon uygulamalarında kurumsal, sistemik ve resmî ırkçılığı ortadan kaldırmak için daha fazla yapısal ve köklü politika üretmek gerekiyor. Örneğin, Alberta Kriminal İstihbarat Teşkilatı (Criminal Intelligence Service Alberta, CISA) istihbarat, kolluk birimleri ve Kanada Kriminal İstihbarat Hizmeti Eyalet Ofisi (buna Lethbridge Polis Teşkilatı [LPS] da dâhil) arasında kriminal istihbarat alışverişini destekler. CISA ve Alberta'daki daimi üyeleri olan polis temsilcileri (aralarında Lethbridge Polis Teşkilatı da var) Eyalet Organize ve Ciddi Suç stratejisinin uygulanmasından sorumlular

(CISA, t.y.). Ama Tanovich'in (2006, 16) söylediği gibi, sokak suçlarının resmî düzeyde ırksallaştırılması 2004/5 raporunda yer alır. Bu, suç gruplarının "Jamaikalı Organize Suç" ve "Asyalı Kriminal Gruplar" olarak adlandırılmasıyla ve belirlenen listelerde şu başlıkların olmasıyla gerçekleşir: "Kendini Suç Grubu Olarak Tanımlayanlar" ve "Uyuşturucu Ticareti ve Sokaklarda Şiddetle İlişkilenen Aborijin Erkekler". Raporda, "Aborijin gençliğin Alberta'daki örgütlü suç gruplarını" nasıl beslediği vurgulanarak Yerli nüfusun yoksulluğu da listede yer alan organize suç gruplarına bağlanır. Bu stereotipler polis memurlarının içerisinde buldukları ortamı nasıl değerlendirdiklerini ve şüpheli ırksallaştırılmış bireylerin davranışlarına dair nesnellikli şüpheli kararlarını etkiler.

Lethbridge Polisinin uyguladığı ırksal profillemenin en görünür örneği tarama teknolojisinde karşımıza çıkar. Tarama, polis memurlarının "şüpheli" özneleri kimlik sormak için durdurduğu ve veri tabanına bilgilerini kaydettiği bir polislik uygulamasıdır. Polisin "değersizleştirilmiş nüfusu kataloglamasına, metalaştırmasına, disipline etmesine ve nihayetinde öldürmesine" alan açar (Kitossa, 2020, 7). Yüksek Mahkeme birden fazla vakada tarama uygulamasının Kanada Haklar ve Özgürlükler Beyanname'sini ihlal ettiğine hükmetti (Progress Alberta, 2018). Her halükârda bu politika hâla yaygın bir şekilde uygulanıyor ve vatandaşların hepsini toplumsal denetime açık kılıyor (Kitossa, 2020). Lethbridge'de yaşayan avukat Miranda Hlady, bir üniversite öğrencisi yerel polis tarafından durdurulma ve görünürde hiçbir geçerli neden olmaksızın sorgulanma şikâyeti üzerine LPS'ye bilgi edinme özgürlüğü talebinde bulundu (Battochio, 2017). Hlady'nin erişebildiği veriler Siyahların polis tarafından durdurulup, kimlik ya da başka kişisel bilgi talep edilmesi beyazlara oranla dokuz kat daha olası olduğunu gösteriyor .

Aynı zamanda, Yerli insanların taranma olasılığının beyazlardan beş kat daha fazla olduğunu da gösteriyor. Hlady'nin soruşturması sonrasında polis faaliyetlerinin kamu denetimine açılmasını engellemeye çalışan Lethbridge Emniyet Amiri Davis'e verdiği yanıtta Laurendeau (2018) bugünkü ırksal profilleştirmenin arkasında yatan tarihi vurgular; bu tarihin arkasında yüzyıllara yayılan ve Yerli halkların, özellikle Antlaşma 7 sınırları içerisindeki Blackfoot halkının mülksüzleştirilmesi, marginalleştirilmesi ve yoksullaştırılmasıyla sonuçlanan ve bu sonuçları vermeye devam eden şiddete dayalı sömürgeleştirme sistemleri yatar.

Polislik faaliyetleri, bireylerin olduğu kadar mekânların da polis denetimine açılmasını içerir. Antlaşma 7 topraklarının polis denetimine açılması, ilk bölümde özetlediğim tarihe bağlandığında "sorunlu" alanları oluşturan unsurların şehir merkezindeki çekirdek bölgede Yerli bedenlerce işgal edilen alanlar olduğunu açığa çıkarır. Comack'in (2012, 64) ileri sürdüğü gibi,

Yoksullaştırılmış Aborijin halkların ve yeni göçmenlerin oluşturduğu ve şehir içinde yaşayan topluluklar büyük ihtimalle "düzensiz" ve "tehlikeli" yerler olarak görülür. Bunun yanında, banliyölerdeki Beyaz orta sınıf mahalleler – üç şeritli caddeleri, biçilmiş çimenleri ve geniş alanlı evleriyle - "medeniliğin" ve "saygınlığın" alanları haline gelirler. Bu durumda, polis güçleri düzenin yeniden üreticisi olarak faaliyetlerini devam ettirirken polisin dikkatini ve eylemlerini sonraki ırksallaştırma alanlarına değil önceliklere odaklaması gerekir. Süreç içinde belirli alanları ve bu alanlarda bulunan insanları "düzensiz" ve "tehlikeli" olarak kurulmasına ve bunun normalleştirilmesine yardımcı olurlar.

Bu Lethbridge için de geçerli. Polisi faaliyet halinde görmek isteyenlerin şehir merkezine ve özellikle Galt Bahçelerine ve etraftaki sermaye gruplarının buldukları binaların yakın çevrelerine bakmaları gerekir. Kingfisher (2007, 95) Lethbridge'deki evsizlik üzerine analizinde sokakta yaşayan Yerlilerle ilgili sorunların "Yerli topluluğun *kimmapiyipitssini* (alışkanlık haline gelen iyi davranış, kişinin kendisine ve ailesine bakması) konusundaki başarısızlığı" olarak tanımlandığını açığa çıkarır. Yerli halkları içerisinde buldukları yolsuzluk için suçlamak evsizlikle ilgili açıklamalara da yansır. Bu açıklamalarda "Yerli kültürünün yapısına daha geniş, Avrupa sömürgeciliği ve ırkçılık kapsamlarından ayrıştırılarak odaklanılır ve doğası gereği tembel, bağımlı, asalak ve şiddete yatkın erkek yetiştiren özselleştirilmiş bir Aborijin kültürü hatırlatılır" (102).

Uyuşturucuya Karşı Savaş ve Lethbridge'deki Gözetimli Tüketim Alanı

Siyah, Yerli halkları ve beyaz olmayan halkları doğrudan hedef alan daha az görünür polislik faaliyetleri uyuşturucuyla savaş olarak adı altında yapılır —bu, "dünya geneline yayılan bir polis gücü ve hapisane sistemleri ağının merkezinde duran, küresel askerî uygulama sistemiyle desteklenen yerleşik bir uluslararası yasal normdur" (Koram 2019, 2). "Uyuşturucu" kavramı, belirli maddeleri önce "uyuşturucu" olarak tanımlayan ve ardından yasaklayan tarihsel yasa koyma süreçlerinden ayrıştırılmamalıdır. Sıra uyuşturucuların zararlarını tanımlamaya geldiğinde sağlık üzerindeki etkilerin karşısına kriminalizasyonu koyarak yapılan ayırım bölünmesi sahtedir (Wohlbold ve Moore, 2019). Maddeler, verdikleri fiziksel ya da zihinsel zararlara bağlı olarak yasaklanmaz—Gordon'un (2006, 129) hatırlattığı gibi nikotin tam anlamıyla yasaldır. Neyin uyuşturucu addedildiği ve neyin addedilmediği ya da neyin daha az zararlı uyuşturucu olarak görüldüğü beyaz seçkinlerin önyargılarına bağlıdır. Uyuşturucuyla ilgili kanunlar devam eden kolonyal projeye dönük tehditleri düzenleyerek beyazlığı korumaya çıkar. Bu nedenle, Wohlbold ve Moore' a göre (2019, 24) uyuşturucuyla savaş "yinelenebilir Belirli Beyazlık krizlerine verilen bir yanıtır." NWMP'nin 1874'te, Yerli halklar arasındaki viski ticaretine son vermek için Fort Whoop-Up'a ilerleyişini ve Yerli halkların alkollü içki alışverişini yasaklayan, 1886 tarihli Kızılderili Kanununu göz önüne aldığımızda Kanada'nın madde kullanımını kriminalleştirme yönündeki ilk girişiminin kolonyal gerilimlerle ilişkisinin açık olduğu rahatlıkla söylenebilir. NWMP'nin sahneye girişi için çok daha esaslı nedenler olsa da alkollü içki tüketimini düzenleme amacı kolonyal hükümete "Yerli bedenler üzerinde egemenin kontrolünü harekete geçirmekte fazladan bir fırsat yarattı" (Wohlbold ve Moore, 2019, 27).

Uyuşturucularla ilgili daha yakın zamanlı yasaklara ve polisin bu yasakları uygulamasına baktığımızda hükümetin ilgili maddelerin göçmen topluluklarla bağlantısına bakarak uyuşturucu yasağına seçici bir şekilde karar verdiği görülür (Gordon, 2006). Wohlbold ve Moore (2019, 26) şöyle açıklıyor: "Maddeler gösterenlerdir ve kültürel personaları (maddelerin kişilikleri, *drugalities*) göreceli tehlike düzeylerini belirler. Bu belirleme farmakolojik bilgiye değil maddelerin ilişkilendirildikleri nüfusa dayandırılır." Çin'den gelen göçmenlerin afyon kullanımına yanıt olarak afyon kullanımı 1908'de suç kapsamına alındı; kokainin 1911'de ve esrarın 1923'te yasaklanması da benzer bir şekilde, Siyah göçmenlerle özdeşleştirilmeleriyle bağlantılıydı (Gordon 2006, 130–31). Khat 1980'lerin sonlarında ve 1990'ların başlarında Somali'den (öncelikle iç savaştan kaçan mülteciler olarak) gelen göçmen sayısındaki artışa yanıt olarak 1997'de yasaklandı. Somalililer, Kanadalılara yabancı olan yeni bir

dili, kültürü ve görenekleri getirdiler. Dahası İslamla tanımlanıyordu. Khatın yasaklanması polisler için "insanları durdurma ve kamusal alanlardan çıkartmanın yanı sıra Somalilerin evlerine, restoranlarına ve kahve dükkânlarına girmek için münasip [bir] bahane" verdi (Gordon, 2006, 142).

Yukarıdaki örneklerle benzer şekilde bugün Lethbridge'de uyuşturucu madde kullanımının sorunsallaştırılması beyaz yerleşimciler arasındaki ahlâki paniğin bir sonucu olarak karşımıza çıkar. Hall vd. (1978), Siyah gençliği saldırgan gaspçılar olarak resmeden bir ahlâki paniğin 1970'lerde İngiltere'de ortaya çıkışını belgeler. Bu örneğe epey benzer bir şekilde Lethbridge'de de Yerli bedenler ve kamusal alanlarda madde kullanımıyla ilgili belirli bir ahlâki panik ortaya çıkıyor. Gözetim altındaki tüketim alanları hakkında yürütülen tartışmalar, anaakım medyanın, polis teşkilatının, siyasetçilerin ve şehir merkezindeki dükkân sahiplerinin katılımıyla düzenli bir şekilde devam ediyor. Bu tartışmalarda, "tehlikeli" uyuşturucu kullanıcılarının profili çizilmeye çalışılıyor; söz konusu kullanıcılar mülkiyet suçları ve diğer istenmeyen kabahatler konusunda sembolik görünürlük kazanıyorlar. LPS, dört yıllık iş plânında (2019-22) politika önceliklerini sıralıyor. İlk beş öncelik uyuşturucu madde kullanımıyla ilgili (LPS, 2018b, 10–11). "Rahatsızlık verme, dilencilik, avarelik, kamuyu kirletme ve uyuşturucu bağımlılığı" olarak tespit ettikleri ve çözüm bulmayı amaçladıkları "toplumsal bozuklukları" tanımlıyorlar. Bu bozuklukların "şehir merkezine hâlâ musallat oldukları" söyleniyor. Ama, söz gelimi, "uyuşturucu kullananların" güvenliğinin polis teşkilatının ilgi alanına girmediği söylenebilir. Yine, bu belgelerde ırkçılık ve/ya da nefret suçlarından bahsedildiğini görmek mümkün değil; Granzow'un (2017, 347) da teyit ettiği gibi "Lethbridge uzun bir ırkçılık tarihine sahip" olsa da, durum bu. Gündeliğe yayılan ırkçı fiiller, örneğin "yerel bir Tim Hortons arabaya servis vitrinindeki 'Kızılderililer Giremez' notu" ve diğer birçok sözle aktarılan (rapor edilmeyen), ama ırksallaştırılmış yerleşimcilerin ve müttefiklerinin farkında oldukları ırksal ayırım vakası Lethbridge'de madde kullanımıyla ilgili tartışmalarda yer almıyor.

"Devam eden uyuşturucu krizi ve bunun sonucunda ortaya çıkan mülkiyet suçları ve toplumsal düzensizlik" olarak tanımlanan durum Lethbridge Polis Teşkilatının yıllık raporlarında da belirtildiği gibi polisin uğraştığı sorunlar arasında (LPS, 2018a, 3). Yıllık raporlarda ve Lethbridge Polis Konseyi toplantı tutanaklarında Lethbridge Polisi için odaklanılacak alanların Halk Kütüphanesi, Lethbridge Centre Alışveriş Merkezi, Park Place Alışveriş Merkezi ve Centre Village Alışveriş Merkezi olduğu açıkça belirtiliyor. Konsey toplantı tutanaklarında daha güzel havalarda daha fazla kişinin parklara gideceği ve alışveriş merkezlerinde yaşanan sorunlarda muhtemelen azalma olacağı" yönünde analizleri okumak mümkün (bkz. LPC, 2017). Bu dilde evsizler ya da yoksullar çoğunlukla Yerli halklar olarak çiziliyor. Ve bu dili kullananlar "sorunlu bedenler" için çözüm bulmayı değil, aksine bu bedenleri, kâr getiren yerlerden kâr getirmeyen yerlere itelemeyi iş ediniyorlar. Rezerv alanlarıyla Lethbridge şehri arasındaki sınırlar 1960'larda açılmış olsa da beyaz yerleşimcilerin şehri hâlâ ayırıştırılmış bir şekilde duruyor (Kingfisher, 2007). Bu nedenle, şehir merkezindeki kamusal ya da yarı-kamusal alanlarda görünen Yerli bedenlerin şehre ait olmadıkları söylenebilir. Bu açıdan uyuşturucuyla savaş, şehirdeki yerleşimci sâkinlerin Yerli nüfusu dışarıya itmeleri için münasip bir gerekçe oluşturuyor.

Sonuç

Kanada'da ve özellikle Lethbridge'de polislik, yerleşimci-kolonyal politika planlarındaki ırkçı eğilimlerle güçlendirilir. Bunda beyazların şehre yerleştikleri ilk yıllarda polis teşkilatının rolünün, Antlaşma 7'nin

ve Fort Whoop-Up'ın tarihsel öneminin etkisi vardır. Bu nedenle polislikteki ırkçılığın faturası "birkaç çürük elmaya" kesilemez; yapısaldır. Lethbridge'deki ve başka yerlerdeki ırksallaştırılmış polislik, ırksallaştırılmış nüfusun ceza adalet sisteminde orantısız temsiliyetine yol açar. Örneğin, polislerin "uyuşturucuyla savaş" kapsamında Siyah topluluklara odaklanması Siyahların kitlesel kapatılmasıyla sonuçlanmıştır. 2010 – 2011'de "Siyah Kanadalılar tüm nüfusun sadece yüzde 2.5'una denk gelirken federal hapis hane nüfusunun yüzde 9'unu Siyah mahkûmlar oluşturuyordu" (Khenti 2014, 190). Benzer bir şekilde, "terörle savaş" Yerli toplulukların polisliğe tâbi kılınmasına ivme kazandırdı (Crosby ve Monaghan, 2018). Madalyonun diğer yüzünde beyaz üstlülükçülüğü duruyor; diğer örneklerin yanında Colten Bushie'nin katilinin beraatinde bu açıkça görülüyor (Friesen, 2018). Kayıp ve katledilmiş Yerli kadınlar ve kız çocukları örneğinde polislerin Kanada'da ne yaptıklarını (ne yapmadıklarını) açıkça görüyoruz (National Inquiry into MMIWG, 2019).

Polisliğin bedenleri ve mekânı kontrol altında tutmak anlamına geldiği şüphe götürmez. Ancak bu, ihtilafı bir pratiktir; diğer bir ifadeyle hep direnişle karşılaşır. Londra Metropolitan Polis Teşkilatının ilk yıllarından bu yana polis memurları protestolarla karşılaştılar. Aslında "üretken olmayan asalaklar" olarak görülüyorlardı. Halklar polisleri buldukları yerden çıkartmak, popüler eğlence alanlarını korumak, grevlere ve siyasal faaliyetlere müdahalelerini engellemek, aranan bireyleri korumak, polis vahşetini protesto etmek ve tutuklanan kişileri kurtarmak istemiştir (Storch, 1981). Benzer şekilde, Kuzey-Batı direnişinin - takip eden yıllar boyunca bölgenin kaderini şekillendirecek - amaçları arasında NWMP'nin İlk Uluslar ve Métis üzerindeki kontrolüne ve genel olarak Yerli-karşıtı plânlarına karşı mücadele etmek vardı (Smith, 2009). Yerleşimci-kolonyal plânları bünyesinde taşıyan bir örnek olarak polise karşı uzun yıllar süren direniş, bölgedeki İlk Ulusların kendi göreneklerini ve kimliklerini belirli bir ölçüde koruyabilmiş olmalarında görünür. Buna bağlı olarak polisler zaman içinde, şiddet içeren ve daha sağduyulu denetleme biçimleri arasında salınacak şekilde, taktik ve strateji değişikliğine gitmek zorunda kalmışlardır. Polis teşkilatı, bu ihtilaf sonucunda, Avarelik kanunlarından Geçiş Sistemine, (şehir merkezindeki Yerli nüfusu hedefleyen) "uyuşturucuyla savaştan" (çeşitli Yerli direnişleri hedefleyen) "terörle savaşa" uzanan bir şekilde krizlere yanıt vermek zorunda kaldı. Bugün Kanada'da ırksallaştırılmış polislik ve ceza adalet sistemine karşı, geçmiş hareketlerin deneyimleri üzerine inşa edilen yeni toplumsal hareketleri görmek mümkün: Black Lives Matter (Siyahların Hayatları Önemlidir), Idle No More (Artık Avare Değil), ve Sisters in Spirit (Yürekte Kızkardeşler) bunlardan sadece birkaçı. Polis şiddetine karşı Yerli direnişi birçok biçimde karşımıza çıkıyor; bu, Lethbridge'deki diğer ırksallaştırılmış ve marjinalleştirilmiş grupların direnişindeki artışa paralel seyrediyor. SAGE Clan (Sage Klanı) sokaklarda yaşayan ve madde kullananlara gıda ve bağlantı sağlayan bir topluluk örgütlenmesi. Misyona beyanında "bir denetleme/polislik gücü olmadıklarını, bağımlılık uzmanları da olmadıklarını, topluluklara ait hissetmeyenlere ve destek görmeyenlere bunları hissettirmeyi amaçladıklarını" vurguluyorlar (SAGE Clan, t.y.). Lethbridge Diversity and Inclusion Alliance (Lethbridge Çeşitlilik ve İçine Alma İttifakı, LDIA) bir diğer topluluk örgütü. "Lethbridge'i daha misafirperver ve içerimleyici kılmak için ırkçılık ve ayrımcılığa karşı topluluk temelli bir ağ" olan LDIA maalesef bir süre önce feshedildi (LDIA, t.y.). AIDS Outreach Community Harm Reduction Education Support Society (AIDS Erişim Topluluğu Zararı Azaltma Eğitim Destek Topluluğu, ARCHES, t.y.), 1986 yılında kurulmuş bir topluluk örgütü; zararın azaltılmasına odaklanıyor ve aynı zamanda bir diğer direniş merkezi.

Denetimli tüketim hizmetleri bir zamanlar insanların önceden temin ettikleri uyuşturucuları bir hemşirenin gözetiminde tüketmeleri için hijyenik bir ortam sağlıyordu. Ama kapatıldı. Buradan doğru, burada bahsettiğim ve yeni yeni oluşmakta olan topluluk örgütleri ve Lethbridge'deki ırksallaştırılmış polis pratiklerine karşı direnişin toplumsal değişimde önemli role sahip olacağını söyleyebilirim.

KAYNAKÇA

- Ansley, F. L. (1989). Stirring the ashes: Race class and the future of civil rights scholarship, *Cornell Law Review*, 74(6): 993–1077.
- ARCHES (AIDS Outreach Community Harm Reduction Education Support Society). (t.y.). (websitesi). Erişim: 4 Ocak 2023. <https://archesqueerhealth.ca/>.
- Battochio, M. (2017). Lethbridge lawyer calls for ban on controversial police carding, *Global News*. 20 Haziran 2017. <https://globalnews.ca/news/3543892/lethbridge-lawyer-calls-for-ban-on-controversial-police-carding/>.
- Bayley, D. H. (2005). What do police do? T. Newburn (Der), *Policing: Key readings* içinde (s. 141-149). Portland: William.
- Brown, L. ve Brown, C. (1973). *An unauthorized history of the RCMP*. Toronto: James Lewis & Samuel.
- CISA (Criminal Intelligence Service Alberta). (t.y.) About us. Erişim 4 Ocak 2023. <https://alert-ab.ca/about-us/>.
- Cole, D. (2020). *The skin we're in: A year of Black resistance and Power*. Toronto: Doubleday Canada.
- Colquhoun, P. (1795). *Treatise on the police of the metropolis*. Londra: Mawman.
- Comack, E. (2012). *Racialized policing: Aboriginal people's encounters with the police*. Black Point, NS: Fernwood.
- Correia, D. ve Wall, T. (2018). *Police: A Field Guide*. Londra: Verso.
- Crosby, Crosby, A. ve Monaghan, J. (2018). *Policing indigenous movements: Dissent and the security state*. Halifax: Fernwood.
- Dafnos, T. (2013). Pacification of Indigenous struggles in Canada, *Socialist Studies* 9(2), 57–77.
- Dyer, R. (1997). *White*. Londra: Routledge.
- Emsley, C. (1999). The origins of the modern police, *History Today*, 49(4). <https://www.historytoday.com/archive/origins-modern-police>.
- . 2014. Policing the empire / Policing the metropole: Some thoughts on models and Types, *Crime, History & Societies*, 18(2): 5–25.
- Ericson, R. (1982). *Reproducing order: A study of police patrol work*. Toronto: University of Toronto Press.
- Foucault, M. (1965). *Madness and civilization: A history of insanity in the age of reason*. New York: Pantheon.
- Friesen, J. (2018). Gerald Stanley acquitted in the shooting death of Colten Boushie, *Globe and Mail*, 9 Şubat 2018. <https://www.theglobeandmail.com/news/national/gerald-stanley-acquitted-in-death-of-colten-boushie/article37929427/>.
- Gordon, T. (2006). *Cops, crime and capitalism: The law-and-order agenda in Canada*. Halifax: Fernwood.
- Granzow, M. (2017). The production of public space in a small Canadian city: An analysis of spatial practices in the revitalizing of Galt Gardens, *Space and Culture*, 20(3), 344–358.
- Hall, S, Critcher, C., Jefferson, T., Clarke, J. ve Roberts, B. (1978). *Policing the crisis: Mugging, the state, and law and order*. Londra: Macmillan.
- Horrall, S. W. (1972). Sir John A. Macdonald and the Mounted Police Force for the Northwest Territories, *Canadian Historical Review*, 53, 179–200.
- Jiwani, Y. (2002). The riminalization of 'race' the racialization of crime. Wendy Chan ve Kiran Mirchandani (Der), *Crimes of colour* içinde (s.67–86). Toronto: Broadview.
- Kelly, W. H. (1996). *The mounties: As they saw themselves*. Ottawa: Golden Dog.
- Khenti, A. (2014). The Canadian war on drugs: Structural violence and unequal treatment of Black Canadians, *International Journal of Drug Policy*, 25(2), 190–95.
- Kingfisher, C. (2007). Discursive constructions of homelessness in a small city in the Canadian prairies: Notes on destruction, individualization, and the production of (race and gendered) unmarked categories, *American Ethnologist*, 34(1), 91–107.
- Kitossa, T. (2020). Authoritarian criminology and racist statecraft: Rationalizations for racial profiling, carding and legibilizing the herd, *Decolonization of Criminology and Justice*, 2(1), 5–36.
- Koram, K. (2019). Introduction to *the war on drugs and the global colour line*, Kojo Koram (Ed) (s. 1–23). Londra: Pluto.
- Laurendeau, J. (2018, 07 04). Scrutinizing the carding process: Guest column. *Lethbridge Herald*. Erişim 22 Nisan 2018. <https://www.pressreader.com/canada/lethbridge-herald/20180407/281565176331748>.
- LDIA (Lethbridge Diversity and Inclusion Alliance). (Der). About us. Erişim: 22 Nisan 2020. <https://www.lidiayql.com/about>.
- Lentin, A. (2020). *Why race still matters*. Cambridge: Polity.
- Linebaugh, P. (2003). *The London hanged: Crime and civil society in the eighteenth century*. Londra ve New York: Verso.
- Longstreth, T. M. (1927). *The silent force: Scenes from the Life of the Mounted Police of Canada*. New York ve Londra: Century.
- LPC (Lethbridge Police Commission). (2017). *Lethbridge police commission meeting minutes*. Lethbridge: LPC. <https://www.lethbridge.ca/living-here/Emergency-Services/Documents/Police%20Minutes/2017-03-29%20Minutes%20-%20Open.pdf>.
- LPS (Lethbridge Police Service). (2018a). *Lethbridge Police Service Annual Report 2018*. Lethbridge: LPS. <https://irp-cdn.multiscreensite.com/5a4daa43/files/uploaded/2018-Annual-Report.pdf>.
- . (2018b). *Lethbridge Police Service 2019–2022 Business Plan*. Lethbridge: LPS. <https://irp-cdn.multiscreensite.com/5a4daa43/files/uploaded/2019-2022-Business-Plan.pdf>.
- Luckhurst, M. (1974). *North West Mounted Police: Early history of the RCMP*. Lethbridge: Lethbridge Division RCMP Veterans Association.
- Marx, K. ((1867) 1990). *Capital: A critique of political economy*. Cilt. 1. çev. Ben Fowles. Londra: Penguin.
- Maynard, R. (2017). *Policing black lives: State violence in Canada from slavery to the present*. Halifax: Fernwood.
- McIntosh, P. (1989). *White privilege: Unpacking the invisible K, knapsack*. Wellesley, MA: Wellesley Centers for Women. https://nationalseedproject.org/images/documents/Knapsack_plus_Notes-Peggy_McIntosh.pdf.

- Meng, Y., Giwa, S. ve Anucha, U. (2015). Is there a racial discrimination in police stop-and-searches of Black youth? A Toronto case study, *Canadian Journal of Family and Youth*, 7(1), 115–148.
- National Inquiry into MMIWG (Missing and Murdered Indigenous Women and Girls). (2019). *Reclaiming power and place: The final report of the National Inquiry into Missing and Murdered Indigenous Women and Girls*. Winnipeg: National Inquiry into MMIWG. <https://www.mmiwg-ffada.ca/final-report/>.
- Neocleous, M. (2000). *The fabrication of social order: A critical theory of police power*. Londra: Pluto.
- . 2010. War as peace, peace as pacification, *Radical Philosophy*, 159 (Ocak–Şubat), 8–17.
- OHRC (Ontario Human Rights Commission). (2003). *Paying the price: The human cost of racial profiling*. Toronto: OHRC. <http://www.ohrc.on.ca/en/paying-price>
- human-cost-racial-profiling.
- . (2019). *Policy on eliminating racial profiling in law enforcement*. Toronto: OHRC. http://www.ohrc.on.ca/en/policy-eliminating-racial-profiling-law-enforcement#_Toc17977340.
- Özcan, G. ve Rigakos, G. S.. (2014). Pacification. G. Ritzer (Ed), *The Wiley-Blackwell encyclopedia of globalization* içinde (s. 1–4). Londra: Blackwell.
- Progress Alberta. (2018, 08 07). Provincial street check reform must stop the unconstitutional and unnecessary practice of carding. <https://pub-edmonton.escribemeetings.com/filestream.ashx?DocumentId=72324>. Rankin, J. (2010, 06 02). When good people are swept up with the bad, *Star*, https://www.thestar.com/news/gta/2010/02/06/when_good_people_are_swept_up_with_the_bad.html.
- Rose, W. (2002). Crimes of color: Risk, profiling, and the contemporary racialization of social control, *International Journal of Politics, Culture and Society*, 16(2), 179–205.
- SAGE C. (t.y.) Our story. Erişim: 22 Nisan 2020. <http://sageclan.ca/our-story/>. Smith, A. (1763). *Lectures on justice, peace, revenue and arms*. Oxford: Clarendon. <https://oll.libertyfund.org/title/smith-lectures-on-justice-police-revenue-and-arms-1763>.
- Smith, K. D. (2009). *Liberalism, surveillance, and resistance: Indigenous communities in Western Canada, 1877–1927*. Edmonton: Athabasca University Press.
- Storch, R. D. (1976). The policeman as domestic missionary: Urban discipline and popular culture in Northern England, 1850–1880, *Journal of Social History*, 9, 481–509.
- . (1981). The plague of the Blue Locust: Police reform and popular resistance in Northern England, 1840–1857. der. M. Fitzgerald, G. McLennan ve J. Pawson (Der), *Crime and society: Readings in History and Theory* içinde (s. 61–90). Londra: Routledge.
- Tanovich, D. (2006). *The colour of justice: Policing race in Canada*. Toronto: Irwin Law.
- Tator, C. ve Henry, F. (2006). *Racial profiling in Canada: Challenging the myth of “a few bad apples”*. Toronto: University of Toronto Press.
- Tesar, A. (2016, 19 08). Treaty 7. *Canadian Encyclopedia*. <https://www.thecanadianencyclopedia.ca/en/article/treaty-7>.
- Wohlbold, E. ve Moore, D. (2019). Benevolent whiteness in Canadian drug regulation. K. Koram (Der), *The war on drugs and the global colour line* içinde (s. 23–47). Londra: Pluto.
- Wolfe, P. (2006). Settler colonialism and the elimination of the native, *Journal of Genocide Research*, 8(4), 387–409.

Gülden Özcan

Lethbridge Üniversitesi